

Múinteoirí ar stailc

Ceist 1

Beidh tú ag féachaint ar ball ar thuairisc faoi mhúinteoirí meánscoile atá ar stailc. Féach féin agus an duine in aice leat ar na focail seo a bheidh le cloisteáil sa mhír. An féidir libh na focail Ghaeilge a cheangal leis na focail Bhéarla?

1. baill	a. <i>substitution</i>
2. nuacháilithe	b. <i>colleagues</i>
3. comhghleacaithe	c. <i>support</i>
4. feitheoireacht	d. <i>members</i>
5. ionadaíocht	e. <i>fair play</i>
6. scála pá	f. <i>intervention</i>
7. comhaontú	g. <i>agreement</i>
8. fuilleach	h. <i>newly qualified</i>
9. cothrom na féinne	i. <i>offer</i>
10. tacaíocht	j. <i>pay scale</i>
11. idirghabháil	k. <i>remainder, surplus</i>
12. tairiscint	l. <i>supervision</i>

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Anois, féach ar an tuairisc den chéad uair le feiceáil an féidir leat na focail a aithint sa mhír nuachta.

Ceist 2

Féach ar an tuairisc den dara huair agus freagair na ceistanna thíos.

1. Cén fáth a bhfuil 70% de scoileanna dara leibhéal na tíre dúnta?
2. Cén fáth a bhfanfaidh 400 scoil dúnta an chuid eile den tseachtain?
3. Meitseáil na tuairimí cearta leis na daoine cúí:

Seán Ó Céilleachair	Ba mhaith leis na múinteoirí óga an pá céanna a bheith acu is a bhí ag na múinteoirí níos sine nuair a thosaigh siadsan amach ag obair.
Katie Ní Ríordáin	Níl sé cothrom nach bhfuil an pá céanna ag múinteoirí nuacháilithe is atá ag múinteoirí eile, go háirithe agus an post céanna á dhéanamh acu.
Andrea Ní Ríordáin	Níl na múinteoirí sásta obair feitheoireachta a dhéanamh gan tuilleadh pá.

4. An bhfuil Ed Byrne i bhfabhar nó in éadan idirghabhála chun an fhadhb a réiteach?

Ceist 3 Féach ar an tuairisc arís gan féachaint ar aon nótaí. An dtuigeann tú níos fearr í?

Cad is brí leis an seanfhocal agus leis an nath cainte a d'úsáid Seán Ó Céilleachair?

'Is maith an scéalaí an aimsir.'

agus

'idir dhá thine Bhealtaine'

Ceist 4 '...amuigh...'

Cuir na dobhriathra seo thíos in abairtí lena mbrí a léiriú.

- isteach, amach
- istigh, amuigh
- suas, síos
- thuas, thíos
- anuas, aníos

Ceist 5 Bí ag obair leis an duine in aice leat. An bhfuil focail eile agaibh ar na focail seo a bhí le cloisteáil sa mhír?

sásta
oiriúnach
mífhéaráilte
ag lorg
freisin
i gcoinne

Ceist 6 Pléigh na ceisteanna thíos leis na daoine eile i do ghrúpa.

1. An aontaíonn tú leis na múinteoirí atá ar stailc? Cén fáth?
2. Cén toradh a bheidh ar an agóid idir an rialtas agus na múinteoirí, dar leat?
3. An post deacair é post an mhúinteora? Cén fáth a ndeir tú amhlaidh?

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
d	h	b	l	a	j	g	k	e	c	f	i

Ceist 2

Féach an script.

Seán Ó Céilleachair	Níl na múinteoirí sásta obair feitheoireachta a dhéanamh gan tuilleadh pá.
Katie Ní Ríordáin	Ba mhaith leis na múinteoirí óga an pá céanna a bheith acu is a bhí ag na múinteoirí níos sine nuair a thosaigh siadsan amach ag obair.
Andrea Ní Ríordáin	Níl sé cothrom nach bhfuil an pá céanna ag múinteoirí nuacháilithe is atá ag múinteoirí eile, go háirithe agus an post céanna á dhéanamh acu.

Ceist 3

Bíodh plé oscailte agat leis an rang faoin méid a thuigeann siad agus cad a chuidíonn leo tuairiscí den chineál seo a thuiscint.

Is maith an scéalaí an aimsir. – *Time will tell.*

Idir dhá thine Bhealtaine – *in a dilemma*

Ceist 4

- Abair *hello* le Pól ar do bhealach **isteach**; beidh sé féin ag siúl **amach** ag an am sin, is dócha.
- Is maith liom a bheith **istigh** sa teach nuair atá sé ag cur fearthainne ach is breá liom a bheith **amuigh** faoin aer lá breá samhraidh.
- Ná bí ag rith **suas** agus **síos** an staighre le do thoil; tá an leanbh ina chodladh.
- Tá an seomra folctha mór **thuas** staighre ar an dara hurlár agus tá an leithreas beag **thíos** san íoslach.
- Tá Máire ar an gcéad urlár agus tá Cathal ar an mbunurlár. ‘Tar **aníos** chugam, a Chathail, agus cuidigh liom an grianghraf a bhaint **anuas** ón mballa’, a dúirt sí.

Ceist 5

sásta – gliondrach, sona, toilteanach
oiriúnach – feiliúnach, fóirsteanach
mífhéaráilte – míchothrom, éagórach
ag lorg – ag cuardach
freisin – chomh maith, fosta
i gcoinne – in éadan

Ceist 6

Is féidir gach beirt a chur ag déanamh an phlé seo agus ansin na ceisteanna a phlé leis an rang iomlán.

Eimear Ní Chonaola

Bhí 70% de scoileanna dara leibhéal na tíre dúnta arís inniu agus baill de Chumann na Meánmhúinteoirí i mbun stailce. Tá an Cumann ag iarraidh go bhfaigheadh múinteoirí nuacháilithe an pá céanna lena gcomhghleacaithe. Meastar go bhfanfaidh suas le 400 scoil dúnta an chuid eile den tseachtain mar nach bhfuil múinteoirí sásta dul i mbun feitheoireachta ná ionadaíochta.

Grett O'Connor

Ní raibh an aimsir i gCorcaigh oiriúnach don obair a bhí idir lámha ag baill de Chumann na Meánmhúinteoirí ar maidin. Bhíodar amuigh mar sin féin ag agóidíocht¹ ar son chearta a gcomhghleacaithe nuacháilithe chun a bheith ar an scála pá céanna le gach éinne² a thosaigh ag obair i meánscoil roimh 2011. Ar cheart dóibh glacadh le Comhaontú Lansdúin, rud a thabharfadh ardú pá don dream óg?

Seán Ó Céilleachair, Coláiste an Phiarsaigh, Gleann Maghair

Nílimid sásta a bheith ag feitheoireacht gan airgead, sin an príomhrud a bhí i gceist ansin, agus tá fuilleach airgid anois daoine a thabhairt isteach. Tugadh fuilleach, fuilleach ama don rialtas an mhí seo a chuaigh tharainn an cheist sin a thabhairt chun críche, abair, ach níl faic déanta acu agus fágadh ansin idir dhá thine Bhealtaine sinn, abair. Cad a dhéanfa ansin ach vótáil ina choinne, abair?

Katie Ní Ríordáin, cáilithe le 3 bliana

Tá sé fíochmhar-mhífhéarálte go bhfuilimid ar ráta pá i bhfad níos ísle. Ní hé go bhfuilimid ag lorg an phá chéanna leis na múinteoirí atá ag múineadh le blianta agus an-chuid taithí acu, ach táimid ag lorg chothrom na féinne ionas go mbeimis ar an scála pá céanna agus ag tosú amach ar an bpá céanna a thosaíodar sin amach air freisin.

Andrea Ní Ríordáin, Múinteoir Nua-Cháilithe

Ag deireadh an lae táimid ag teacht amach leis an gcéim chéanna. Táimid ag déanamh poist díreach mar an gcéanna ach tá siad ag fáil pá níos airde don rud díreach céanna agus tá sé sin an-mhíchothrom ar fad.

Grett O'Connor

An gceapann siad go bhfuil tacaíocht an phobail acu agus tacaíocht na dtuismitheoirí go speisialta?

Seán Ó Céilleachair, Coláiste an Phiarsaigh, Gleann Maghair

Faoi láthair, tá an tacaíocht againn. Ach, mar a dúrt³, is maith an scéalaí an aimsir.

Grett O'Connor

Tá tuairimíocht ar leith ann le ceithre huairé an chloig is fiche anuas go dtiocfaidh an Coimisiún um Chaidreamh Oibreachais nó páirtí éigin eile isteach sa scéal chun idirghabháil a dhéanamh ar mhaithe le réiteach a shocrú. Inniu, dúirt Uachtarán Chumann na Meánmhúinteoirí, Ed Byrne, nach mbeidís i gcoinne a leithéid agus go mbeidís sásta é sin a phlé, ach nach raibh tairiscint ar bith faighte acu.

Grett O'Connor, Nuacht TG4, Corcaigh.

¹ ag agóid an leagan caighdeánach

² aon duine an leagan caighdeánach

³ Córas na Mumhan